

Čísla a počítání

Všechna čísla jsou vlastně lidským výmyslem; pouhým pozorováním, vnímáním, viděním nenajdeme ani nezjistíme ve světě kolem sebe žádné číslo. Přesto jsme od malička přesvědčeni, že nejsou jen jednotlivé věci, ale také skupiny a tedy počty věcí. To vedlo už v dalekém dávnověku k rozpoznávání alespoň malých počtů věcí od velkých (v některých primitivních lidských kmenech se dodnes nebo donedávna zachovalo „počítání“ ve smyslu rozpoznávání jednoho od dvou a od mnoha („jedna, dva, moc“). To je ovšem stále ještě daleko od rozpoznávání „počtu“ ve smyslu „čísla“. „Číslo“ (řecky *arithmos*, latinsky *numerus*) bylo jako intencionální předmět (objekt) chápáno v oddělenosti od počtu čehokoli, tj. jako něco samostatného (nebo aspoň co lze chápat, „pojímát“ jako něco samostatného). Ještě dlouho před starými Řeky bylo pěstováno počítání s relativně velkými počty (číslly) v astronomii (tehdy ještě neoddělitelné od astrologie) a zejména v souvislosti s tvorbou kalendářů; porůznu najdeme dokonce různé druhy měření a tudíž porovnávání počtů něčeho netotožného (prstů na roce nebo noze, délky provazu nebo látky, kroku nebo vzdálenosti cíle apod.); odtud nejstarší pokusy o kvantifikace. První pokusy o stanovení „pojmu čísla“ lze však spojovat až s prvními reflexemi „filosofického“ typu, tj. se současným ustavením myšlení „filosofického“ a „geometrického“.

(Písek, 150601-1.)